

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către avocatul Căpățîină Ion în numele inculpatei Baleca Viorica, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 02 februarie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, în cauza penală privind-o pe

Baleca Viorica Tudor, născută la 20 ianuarie 1972, originară din s. Țîntăreni, r-l Telenеști, domiciliată în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 91/1, ap. 24.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.04.2011 – 02.02.2015;

2. instanța de apel: 20.02.2015 – 17.02.2015;

3. instanța de recurs: 06.05.2016 – 29.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 02 februarie 2015, a fost încetat procesul penal în privința cet. Baleca Viorica, în partea în care a fost acuzată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție atragerii la răspundere penală.

Baleca Viorica Tudor a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și în baza acestei norme legale i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare/operare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani.

A fost admisă integral acțiunea civilă a părților vătămate Serghei Bahcivanji, Tamara Calancea, Gheorghe Mîndru, Elena Movilă, Iurie Rîmbu, Natalia Cerevan, Raisa Berbinschi, Emilia Muntean, Ion Josan, Igor Muntean, Gheorghe Badarev, Tamara Coșcodan, Braga Comeliu, Motînga Valeriu, Bivol Victor și Ilieș Constantin și s-a încasat de la inculpata Baleca Viorica în beneficiul lui Serghei Bahcivanji suma de - 61 000 euro; în beneficiul lui Tamara Calancea suma de - 1 600 euro; în beneficiul lui Gheorghe Mîndru suma de - 1 000 euro; în beneficiul lui Elena Movilă suma de - 300 euro; în beneficiul lui Iurie Rîmbu suma de - 1 850 euro și 500 lei; în beneficiul

lui Natalia Cerevan suma de - 1 000 euro; în beneficiul lui Raisa Berbinschi suma de - 1 600 euro; în beneficiul lui Emilia Muntean suma de - 1 000 euro; în beneficiul lui Ion Josan suma de - 22 500; în beneficiul lui Igor Muntean suma de - 1 000 euro; în beneficiul lui Braga Comeliu suma de - 800 euro; în beneficiul lui Motînga Valeriu suma de - 5 800 euro; în beneficiul lui Bivol Victor suma de - 9 000 euro și 700 dolari SUA; în beneficiul lui Ilieș Constantin suuma de -9 400 euro; în beneficiul lui Gheorghe Badarev suma de - 7 500 lei și în beneficiul lui Tamara Coșcodan suma de - 7 500 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, inculpata Baleca Viorica, în luna iunie a anului 2009, acționînd cu intenție directă și avînd scopul confecționării și deținerii documentelor oficiale false, a falsificat suplimentul buletinului de identitate cu nr. A03105744 pe numele lui Muntean Igor Vasile și a introdus date denaturate în această fișă manifestată prin aplicarea unei ștampile false, în care este indicat precum că, ultimul are viză de domiciliu pe adresa: mun. Chișinău, str. Sucevița, 36/2, ap. 139 A, acordîndu-i astfel, acestuia dreptul la spațiul locativ amplasat pe adresa sus-indicată. Conform raportului de expertiză tehnică nr. 666 din 28.10.2011, impresiunea dreptunghiulară „Viză De Domiciliu” din fișa de însoțire RA AE nr. 0346478, la buletinul de identitate pe numele cet. Muntean Igor Vasile, a.n. 1979, B/I seria A030105744, a fost creată nu cu ștampila „Viză De Domiciliu” a Secției Evidență și Documentare a Populației sect. Buiucani, impresiunile experimentale ale căreia au fost prezentate la examinare, dar cu o altă ștampilă.

2.1. La fel, inculpata Baleca Viorica, în luna iulie a anului 2012, urmărind scopul dobîndirii licite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentîndu-se ca fiind angajată la Primăria mun. Chișinău, aflîndu-se în apartamentul nr. 2 de pe str. A. Mateevici 31, mun. Chișinău, sub pretextul că v-a contribui la achiziționarea unui apartament oferit de programul ipotecar al Primăriei mun. Chișinău, a dobîndit de la cet. Ilieș Constantin și a primit suma de 9 400 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data comiterii infracțiunii constituia suma de 142 130 lei, apoi conform planului inițial alcătuit, a părăsit locul comiterii infracțiunii fără a-și onora obligațiunile asumate, pricinuindu-i astfel, părții vătămate o daună materială considerabilă în proporții deosebit de mari în sumă totală de 142 130 lei.

2.2. De asemenea, inculpata Baleca Viorica, în perioada octombrie 2010 - martie 2011, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflîndu-se pe adresa str. Belgrad 19/1, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul întocmirii actelor necesare pentru obținerea autorizației de construcție a balcoanelor la ap. 12 și 13 din str. Belgrad 19/1 A, mun. Chișinău, a dobîndit de la Bodarev Gheorghe suma de 7 500 lei și de la Coșcodan Tamara suma de 7 500 lei, bani, pe care Baleca Viorica i-a însușit, cauzîndu-le părților vătămate daune materiale considerabile, în sumă totală de 15 000 lei.

2.3. La 25.07.2012, pe parcursul zilei, Baleca Viorica, aflîndu-se în mun. Chișinău pe bd. Dacia 8, acționînd intenționat din interes material, urmărind scopul dobîndirii

prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul acordării ajutorului la arendarea unui lot de teren amplasat pe str. Pușkin 62 A, mun. Chișinău și construcția pe acest lot al unei spălătorii și stații de deservire auto, a primit de la cet. Motînga Valeriu David, suma de 8 000 euro, care conform cursului oficial valutar al Băncii Naționale a Moldovei constituia 120 640 lei, după care, neonorîndu-și obligațiunile asumate, a însușit banii primiți, folosindu-i în scopuri personale, prin ce i-a cauzat părții vătămate Motînga Valeriu un prejudiciu material în proporții deosebit de mari. Tot inculpata, Baleca Viorica, în perioada de timp 14.08.2012-01.10.2012, aflîndu-se în mun. Chișinău, la intersecția str. V. Pîrcălab cu str. V. Micle, acționînd intenționat, din interes material, urmărind scopul dobîndirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul acordării ajutorului la arendarea unui lot de teren amplasat pe str. Pușkin 62 A, mun. Chișinău și construcția pe acest lot a unei spălătorii și stații de deservire auto, a primit de la cet. Bivol Victor Constantin suma de 7 000 euro și 800 dolari SUA, care conform cursului oficial valutar al Băncii Naționale a Moldovei constituiau 118 606 lei, după care, neonorîndu-și obligațiunile asumate, a însușit banii primiți, folosindu-i în scopuri personale, prin ce i-a cauzat părții vătămate Motînga Valeriu un prejudiciu material în proporții deosebit de mari. În total, Baleca Viorica a dobîndit prin escrocherie bani în sumă totală de 239 246 lei.

2.4. În luna februarie 2012, inculpata Baleca Viorica, urmărind scopul dobîndirii ilicite ale bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va contribui la angajarea lui Braga Corneliu la serviciu în calitate de specialist la Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Primăriei municipiului Chișinău, aflîndu-se în regiunea Primăriei mun. Chișinău, amplasată pe adresa mun. Chișinău, str. M. Eminescu 33, a dobîndit de la acesta suma de 800 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie 12 680 lei, pricinuindu-i astfel lui Braga Corneliu o daună materială considerabilă în sumă de 12 680 lei.

2.5. Tot inculpata Baleca Viorica, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuzînd de încrederea cet. Josan Ion, prezentînd o legitimație de serviciu de angajat al Primăriei mun. Chișinău și menționînd că, are influență mare și posibilitate de a întocmi orice act, sub pretextul întocmirii unui pachet de acte necesare pentru reconstrucția acoperișurilor de tip mansardă, în lunile septembrie - octombrie ale anului 2008, aflîndu-se în cafeneaua „Andys Pizza”, situată pe str. Mitropolitul Dosoftei, mun. Chișinău, a primit de la Josan Ion suma de 24 500 euro, echivalentul sumei de 367 500 lei. După aceasta, suma primită a însușit-o, folosind-o în interes personal, cauzîndu-i astfel lui Josan Ion un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

2.6. La fel, inculpata Baleca Viorica, în perioada martie-octombrie 2010, aflîndu-se în mun. Chișinău și în s. Alexandrovca, r-ul Ialoveni, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane prin escrocherie în proporții deosebit de mari, prezentîndu-se ca specialist în Direcția locuințe a Primăriei mun. Chișinău, sub pretextul întocmirii pachetului de documente la Primăria mun. Chișinău, pentru

obținerea arendeii a 2 loturi de teren pentru construcție, unul în sectorul Botanica și altul în sectorul Centru, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere, a înșușit în mai multe tranșe de la cet. Bahcivanji Serghei Nicolae suma de 61 000 Euro, echivalentul sumei de 981 935 lei. Ulterior, în scopul legalizării acțiunilor și eschivării de la răspundere penală, la 13.10.2010 au fost încheiate formal 2 contracte autentificate notarial, în care eronat a fost stipulat că, Baleca Viorica împrumută de la Bahcivanji Natalia suma de 30 000 euro, echivalentul sumei de 482 919 lei și de la Bahcivanji Serghei suma de 31 000 mii euro, echivalentul sumei de 499 016 lei.

2.7. De asemenea, inculpata Baleca Viorica, în lunile aprilie-decembrie 2010 aflându-se în mun. Chișinău, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane escrocherie, sub pretextul întocmirii documentelor, prin care să legalizeze construcția gheretei amplasate pe str. Muncești, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere a înșușit, în mai multe tranșe, de la cet. Mîndru Gheorghe suma de 20 000 lei, cauzându-i astfel părții vătămate Mîndru Gheorghe o daună materială în proporții considerabile.

2.8. Tot ea, Baleca Viorica, la începutul anului 2010, aflându-se în mun. Chișinău și prezentându-se că, activează la ÎS „Cadastru”, acționînd în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, sub pretextul întocmirii procesului-verbal de recepție finală asupra apartamentului cet. Movilă Elena Lavrentie, situat în mun. Chișinău, str. Belgrad 19/1, ap. 7 „A”, prin abuz de încredere și înșelăciune, a înșușit de la cet. Movilă Elena, suma de 300 euro, echivalentul sumei de 4 800 lei, pricinuind astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile.

2.9. De asemenea, Baleca Viorica, în perioada 25.10.2009-30.04.2010, aflându-se în mun. Chișinău, acționînd în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, sub pretextul întocmirii documentelor necesare pentru privatizarea apartamentului cet. Rîmbu Iurie Dumitru, situat în mun. Chișinău, șos. Hîncești 167, ap. 4 și depunerea lor la organul abilitat, prin abuz de încredere și înșelăciune a înșușit în mai multe tranșe de la cet. Rîmbu Iurie, suma de 1 850 euro, echivalentul sumei de 30 000 lei. Ulterior, în scopul legalizării acțiunilor și eschivării de la răspundere penală, la data de 30.04.2010, a scris personal o recipisă cu conținut formal, în care eronat a fost stipulat că, Baleca Viorica a primit cu împrumut de la Rîmbu Iurie suma de 1 850 euro.

2.10. În luna iunie a anului 2009, aflându-se în mun. Chișinău, Baleca Viorica, prezentându-se că, activează la Direcția locativă a Primăriei mun. Chișinău, acționînd în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, sub pretextul întocmirii documentelor necesare pentru privatizarea spațiului nelocativ din preajma apartamentului cet. Muntean Emilia, situat în mun. Chișinău, str. Sucevița 36/2, ap. 139 și depunerea lor la organul abilitat, prin abuz de încredere și înșelăciune a înșușit de la cet. Muntean Emilia suma de 1 000 euro, echivalent a 16 000 lei, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil.

2.11. În luna august a anului 2008, Baleca Viorica, aflându-se în mun. Chișinău prezentându-se că, activează la Direcția locativă a Primăriei mun. Chișinău, acționînd în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, sub pretextul

întocmirii documentelor necesare pentru privatizarea spațiului nelocativ (hol) din preajma apartamentului cet. Berbinschi Raisa, situat în mun. Chișinău, str. Sucevița 36/2, of. 168 și depunerea lor la organul abilitat, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit în mai multe tranșe de la aceasta suma de 1 300 euro, echivalentul a 20 800 lei, cauzându-i părții vătămate Berbinschi Raisa un prejudiciu material în proporții considerabile.

2.12. Tot Baleca Viorica, în luna august 2008, aflându-se în mun. Chișinău, prezentându-se că activează la Direcția locativă a Primăriei mun. Chișinău, acționând în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, sub pretextul întocmirii documentelor necesare pentru privatizarea spațiului nelocativ (hol) din preajma apartamentului cet. Bîlea Vera, situat în mun. Chișinău, str. Sucevița 34/2, ap. 105 și 106 și depunerea lor la organul abilitat, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit de la cet. Bîlea Vera suma de 1 000 euro, echivalentul a 16 000 lei, prin ce i-a cauzat părții vătămate Bîlea Vera un prejudiciu material în proporții considerabile.

2.13. În luna august 2009, aflându-se în mun. Chișinău, prezentându-se că, activează la Direcția locativă a Primăriei mun. Chișinău, acționând în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, sub pretextul întocmirii documentelor necesare pentru privatizarea apartamentului cet. Calancea Tamara, situat în mun. Chișinău, str. Coca 23a, bl. 1, ap. 1 și depunerea lor la organul abilitat, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit de la cet. Calancea Tamara suma de 125 600 euro, echivalentul a 125 600 lei, cauzându-i părții vătămate Calancea Tamara un prejudiciu material în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Inculpata Baleca Viorica*, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02.02.2015 și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata să fie achitată de învinuirea de comitere a infracțiunilor imputate.

3.2. *Avocatul Caldîba Vitalie în numele inculpatei Baleca Viorica*, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02.02.2015 și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a achita inculpata Baleca Viorica de învinuirea de comitere a infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (1), art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că, fapta nu a fost săvârșită de inculpată precum și din motiv că, acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

În motivarea cererii declarate, apelantul a invocat că, sentința contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, acestea fiind expuse neclar, în termeni vagi și generali, existînd un viciu de procedură. Apelantul a considerat că, soluția adoptată este neîntemeiată și că, materialul probator existent nu constată cu certitudine prezența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1), art. 190 alin. (5) Cod penal, astfel, existînd și un viciu de procedură. La fel, apelantul a considerat că acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate și că, lipsește latura obiectivă și subiectivă a componenței de infracțiune.

În opinia apelantului, aceste omisiuni esențiale reprezintă motiv de casare a sentinței din 02.02.2015. De asemenea, apelantul a considerat că, prima instanță greșit a stabilit circumstanțele cauzei, nu a examinat sub toate aspectele complet și obiectiv cauza, nu a făcut analiza tuturor probelor prezentate de procuror și de partea apărării, nu le-a verificat și apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, nu le-a coroborat cu alte probe, dându-le o apreciere greșită, iar probele prin care instanța de fond și-a motivat soluția sunt bazate pe presupuneri și nu dovedesc cert vinovăția inculpatei Baleca Viorica în comiterea faptelor de confecționare și deținere a documentelor oficiale false, care acordă drepturi și de dobândire ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari. Apelantul a mai invocat că, pronunțându-se referitor la epizodele părților vătămate Serghei Bahcivanji, Iurie Rîmbu, Motînga Valeriu, Bivol Victor și Ilieș Constantin, prima instanță ilegal a adoptat o soluție de condamnare în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, or, materialul probator administrat la prezenta cauză penală constată existența raporturilor obligaționale de împrumut între inculpata Baleca Viorica și Serghei Bahcivanji, Iurie Rîmbu, Motînga Valeriu, Bivol Victor și Ilieș Constantin.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către inculpata Baleca Viorica Tudor și de către avocatul acesteia, Vitalie Caldîba, împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02.02.2015, cu menținerea acesteia fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, audiind părțile prezente la proces și examinînd materialele cauzei penale a ajuns la concluzia de a respinge ca fiind nefondate cererile de apel declarate de către inculpata Baleca Viorica și de către avocatul Caldîba Vitalie în inumele acesteia, cu menținerea sentinței, fără modificări, din următoarele considerente:

Cu referire la cererea de apel declarată de către partea apărării, instanța de apel a reținut că, în cadrul ședinței de judecată, inculpata și-a recunoscut parțial vina în comiterea infracțiunilor imputate și a solicitat recalificarea faptelor comise de ea din infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, în infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) Cod penal.

Deși inculpata și-a recunoscut doar parțial vina în comiterea infracțiunilor imputate, vinovăția acesteia este dovedită deplin prin probele administrate de către organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, și anume prin:

- declarațiile părții vătămate Serghei Bahcivanji (f.d. 102-104 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Tamara Calancea (f.d. 105 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Gheorzhe Mîndru (f.d. 107 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Elena (f.d. 106 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Iurie Rîmbu (f.d. 108-109 vol. V);

- declarațiile reprezentantului părții vătămate Vera Bîlea - Natalia Cerevan (f.d. 110 vol. V);

- declarațiile părții vătămate Raisa Berbinschi (f.d. 111 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Emilia Muntean (f.d. 112 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Ion Josan (f.d. 132 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Igor Muntean (f.d. 115 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Gheorzhe Badarev (f.d. 116-118 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Tamara Coșcodan (f.d. 119 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Ilieș Constantin (f.d. 120-123 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Braga Corneliu (f.d. 124-125 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Motînză Valeriu (f.d. 126-127 vol. V);
- declarațiile părții vătămate Bivol Victor (f.d. 128-129 vol. V);
- declarațiile martorului Olga Merenco (f.d. 130 vol. V);
- declarațiile martorului Alexandru Danu (f.d. 131 vol. V);
- declarațiile martorului Simion Josan (f.d. 132 vol. V);
- declarațiile martorului Marcel Darie (f.d. 133 vol. V);
- declarațiile martorului Vasile Muntean (f.d. 137 vol. V);
- declarațiile martorului Ion Coroi (f.d. 138 vol. V);
- declarațiile martorului Insa Danu (f.d. 139 vol. V);
- declarațiile martorului Natalia Bahcivanji (f.d. 135-136 vol. V);
- declarațiile martorului Arsenie Mîrza (f.d. 140-141 vol. V);
- declarațiile martorului Lilia Badareva (f.d. 142 vol. V);
- declarațiile martorului Eni Ion date (f.d. 144 vol. V);
- declarațiile martorului Ursu Elena (f.d. 143 vol. V);
- declarațiile martorului Rodideal Viorel (f.d. 145 vol. V);
- declarațiile martorului Can Irina (f.d. 146 vol. V).

În afară de declarațiile părților vătămate și cele ale martorilor sus-indicați, vinovăția inculpatei Baleca Viorica a fost dovedită și prin totalitatea următoarelor probe cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel și anume prin:

- răspunsul la interpelarea nr. 2039 din 31.10.2012 de la Pretura sect. Botanica, (f.d. 32 vol. I);

- informația de la Direcția autorizare și disciplină în construcții a Primăriei mun. Chisinau nr. 52/875 din 18.05.2012 (f.d. 41 vol. I);

- răspunsul la interpelarea nr. 448 din 28.01.2013 de la Direcția Generală Arhitectură și Urbanism (f.d. 53 vol. I);

- raportul de expertiză grafoscopică nr. 5335 din 03.05.2013 (f.d. 99-106 vol. I);

- ordonanțele de ridicare și procesele-verbale de ridicare (f.d. 107-108 vol. I);

- procesul-verbal de examinare și ordonanțele de recunoaștere și de anexare 1 corpurilor delictive la cauza penală (f.d. 106 vol. I);

- procesul-verbal de reproducere a comunicărilor dintre Baleca Viorica și Motînga Valeriu (f.d. 110 vol. I);

- răspunsul de la Direcția Generală Locativ-Comunală, prin care s-a confirmat faptul că Baleca Viorica a activat în cadrul acestei direcții, iar în prezent nu mai activează a direcția dată, fiind concediată (f.d. 18 vol. I);

- procesul-verbal de examinare a obiectelor prin care s-a exminat si atașat ca si cc delict copia buletinului de identitate pe numele lui Braga Corneliu (f.d. 13 vol. I);

- procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 22.01.2013 (f.d. 43 vol. I);

- cererea părții vătămate Josan Ion (f.d. 12 vol. I);

- procesul-verbal din 03.01.2011 de ridicare de la Josan Ion a copiilor actelor, precum și a unui compact disc (f.d. 45-69 vol. I);

- procesul-verbal de examinare a înregistrărilor audio din 11.03.2011 dintre Josan Ion, Baleca Viorica si Darie Marcel (f.d. 112-125 vol. I);

- informația de la Direcția generală locativă-comunală si amenajare a Consiliului mun. Chisinău (f.d. 22, 37 vol. I);

- fișa de post a funcției de specialist coordonator în secția administrativă a Direcției generale locativ-comunale si amenajare a Consiliului mun. Chisinău (f.d. 38-39 vol. I);

- informația de la Direcția Documentare a mijloacelor de transport, conform căreia la 17.09.2008, pe numele tatălui lui Baleca Viorica - Baleca Tudor, a fost cumpărat autoturismul de model Skoda Fabia Elegance cu prețul de 191 305 lei (f.d. 98-110 vol. I);

Coroborînd probele acumulate de către organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, aceasta a constatat că, în acțiunile inculpatei Baleca Viorica se întrunește latura obiectivă a infracțiunii de confecționare și deținere a documentelor oficiale false, care acordă drepturi, prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, precum și latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie imputate acesteia, prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Cu referire la infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a menționat că, deși inculpata nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, vinovăția acesteia se dovedește prin declarațiile părții vătămate Muntean Igor și ale martorului Muntean Vasile, date în ședința instanței de fond și verificate supra de către instanța de apel, precum și prin probele nominalizate supra și anexate la materialele dosarului.

Referitor la răspunderea penală pentru comiterea de inculpată a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reiterat că, urmărirea penală în privința lui Baleca Viorica a fost pornită la 03.11.2011 pentru faptele prejudiciabile din luna iunie a anului 2009, în baza semnelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Reieșind din prevederile art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal este una ușoară.

Potrivit prevederilor art. 60 alin. (1) lit. a) și alin. (2) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare. Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

În conformitate cu art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) - 9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 285 alin. (1)-(2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia. Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)-9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal.

Potrivit art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală.

Astfel, reieșind din circumstanțele elucidate coroborate cu normele legale citate, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a conchis corect de a înceta procesul penal în privința inculpatei Baleca Viorica în partea în care inculpata este învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Cu referire la răspunderea penală și pedeapsa aplicată inculpatei Baleca Viorica, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a reținut că, această normă instituie răspunderea penală sub formă de pedeapsă cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Prin urmare, avînd în vedere circumstanțele cauzei elucidate supra, ținînd cont de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în prevederile art. 61 alin. (2) din Codul penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, este una deosebit de gravă, de limitele pedepsei prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, de faptul că, inculpata și-a recunoscut doar parțial vina, de atitudinea sa față de cele săvârșite și întrucît la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că, o pedeapsă nonprivativă de libertate ar duce la corectarea și reeducarea acesteia, instanța de apel a considerat că, pedeapsa aplicată inculpatei de prima instanță este justificată, echitabilă și rațională.

5. La data de 29.03.2016 decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei Baleca Viorica, prin care solicită casarea parțială a hotărîrilor judecătorești, prin care inculpata V. Baleca a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, rejudecarea cauzei în partea calificării și încadrării juridice a acțiunilor acesteia, cu aplicarea unei pedepse mai blînde.

Ulterior, la data de 18.05.2016 avocatul inculpatei, I. Căpățînă, a declarat recurs motivat, prin care solicită casarea parțială a hotărîrilor judecătorești, prin care inculpata Baleca Viorica a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii

prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, și a fost aplicată o pedeapsă de 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de a administra/operare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani, acțiunea civilă a părților vătămate, a fost admisă integral, rejudecarea cauzei în partea calificării și încadrării juridice a acțiunilor inculpatei Baleca Vioria, cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

Recalificarea acțiunilor inculpatei Baleca Vioria, din prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal, în prevederile art. 326 alin. (3) Cod penal, cu alicarea unei pedepse minime prevăzute la articolul dat, fără aplicarea pedepsei complimentare.

5.1. În recursul declarat avocatul inculpatei I. Căpățînă a indicat următoarele argumente:

- hotărîrea instanței de fond nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, acestea fiind expuse neclar, fiind, astfel, strecurat și un viciu de procedură - omisiune esențială care și reprezintă motiv de casare;

- acțiunile inculpatei Baleca Viorica nu întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute la art. 361 alin. (1) și art. 190 alin. (5) Cod penal, lipsind latura obiectivă și subiectivă a componentei de infracțiune;

- din materialele cauzei și din conținutul hotărîrii și deciziei contestate, apărarea deduce că, atît prima instanță cît și instanța de apel greșit a stabilit circumstanțele cauzei, nu a examinat sub toate aspectele complet și obiectiv cauza, nu a făcut analiza tuturor probelor prezentate de procuror și de partea apărării, nu le-a verificat și apreciat în conformitate cu prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală.

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul I. Căpățînă în numele inculpatei V. Baleca, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, deoarece termenul de 30 zile de contestare cu recurs a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat la data de 29 martie 2016

Potrivit art. 432 alin. (4) Cod de procedură penală, recursul se consideră admisibil în cazul în care acesta îndeplinește cerințele de formă și conținut, iar temeiurile invocate se încadrează în cele enumerate în art. 427 Cod de procedură penală – în cazul în care este prezentă încălcarea gravă a drepturilor persoanei, iar cauza prezintă un interes deosebit pentru jurisprudență.

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar art. 430 Cod de procedură penală indică expres cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărîrii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art.

427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroarea comisă de instanță.

În acest sens se reține, că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, să motiveze recursul și să arate eroarea ce s-a comis în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate.

În această ordine de idei, Colegiul constată că în recursul declarat avocatul face trimitere la prevederile art. 443 alin. (1) pct. 7) și 12) Cod de procedură penală. Se menționează că art. 443 Cod de procedură penală, prevede efectul extensiv al recursului și limitele sale și nu conține careva alineate sau puncte.

Prin urmare, în cazul în care autorul nu invocă concret în recurs temeiul sau eroarea pe care se bazează din cele reglementate de norma procesuală penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Astfel, Colegiul penal constată, că recursul ordinar declarat de avocat nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul cu circumstanțe în fapt și în drept care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și potrivit legii se impune inadmisibilitatea lui, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Cu referire la recursul declarat la data de 18 mai 2016

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 17 februarie 2016 în prezența procurorului, inculpatei și avocatului acesteia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de

judecată (f.d. 82-85, vol. VI), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 16 martie 2016.

Ulterior, pronunțarea deciziei motivate a fost amînată, în conformitate cu prevederile art. 338 alin. (3) Cod de procedură penală, pentru data de 30 martie 2016 din motiv că la ședință s-a prezentat doar procurorul.

Astfel, din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 30 martie 2016, însă, la ședință iarăși a fost prezent doar procurorul.

Instanța de recurs reține, că inculpații și apărătorului acesteia, părților vătămate, în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expediat copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 103 vol. VI).

Prin urmare, Colegiul atestă că apărătorul inculpatei, I. Căpățînă, a declarat recurs ordinar împotriva hotărîrii instanței de apel la data de 18 mai 2016, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție (f.d. 120 vol. VI).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începînd cu data de 01 aprilie 2016 și se epuizează la data de 03 mai 2016 - ultima zi de depunere a recursului, pe cînd apărătorul a depus recurs ordinar, la data de 18 mai 2016, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Totodată, instanța de recurs menționează, că expedierea copiei deciziei instanței de apel prin scrisoare de însoțire (f.d. 103 vol. VI) în adresa părților participante la proces, poartă un caracter informativ, însă termenul de atac începe a curge de la data pronunțării integrale a deciziei, adică – 30 martie 2016 și nu de la momentul recepționării acesteia. De asemenea, Colegiul remarcă, că atît inculpata, cît și apărătorul acesteia, au fost înștiințați, despre data pronunțării deciziei integrale, însă nu s-au prezentat, astfel, asumîndu-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, aceștia urmînd să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărîrea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală, stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei Baleca Viorica, a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1) - (2) pct. 1) - 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei Baleca Viorica, la data de 29 martie 2016, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, în cauza penală în privința cet. Baleca Viorica Tudor, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de conținut.

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatei Baleca Viorica, la data de 18 mai 2016, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, în cauza penală în privința cet. Baleca Viorica Tudor, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la **19 iulie 2016.**

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan